

II

(Akti, sprejeti v skladu s Pogodbo ES/Pogodbo Euratom, katerih objava ni obvezna)

ODLOČBE/SKLEPI

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 10. decembra 2008

o državni pomoči C 52/06 (ex NN 73/06, ex N 340/06), ki jo je delno izvedla Poljska za podjetje Odlewnia Żeliwa Śrem S.A.

(notificirano pod dokumentarno številko C(2008) 7049)

(Besedilo v poljskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2009/523/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi členi,

ob upoštevanju naslednjega:

(2) Z dopisom z dne 6. decembra 2006 je Komisija obvestila Poljsko o svoji odločitvi, da sproži postopek v skladu s členom 88(2) Pogodbe ES v zvezi z ukrepi.

(3) Odločitev Komisije o sprožitvi postopka v skladu s členom 88(2) Pogodbe ES je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*. Komisija je pozvala zainteresirane stranke, naj predložijo svoje pripombe glede predlagane pomoči.

(4) Poljski organi so 31. januarja 2007 predložili svoje pripombe o sprožitvi postopka preiskave. Pripomb tretjih strank ni bilo.

(5) Komisija je 15. aprila 2008 poljskim organom poslala zahtevo za predložitev dodatnih informacij.

(6) Poljski organi so Komisijo v odgovoru z dne 30. aprila 2008 obvestili o preklicu načrtovanih ukrepov. Vendar Komisija v skladu s členom 8 Uredbe Sveta (ES) št. 659/99 ⁽¹⁾ tega ni mogla sprejeti kot preklic, ker so izvedeni odlogi plačila dolga dejansko že vplivali na upravičenca, s čimer je pridobil jasno prednost pred drugimi podjetji, ki so svoje javnopravne obveznosti plačala pravočasno.

I. POSTOPEK

(1) Poljski organi so 1. junija 2006 priglasili pomoč za prestrukturiranje za podjetje Odlewnia Żeliwa „Śrem“ (v nadaljnjem besedilu: Odlewnia Śrem) predvsem v obliki načina plačila javnopravnih obveznosti v obrokih. Ugotovilo se je, da so bili nekateri ukrepi pomoči odobreni po pristopu brez odobritve Komisije. Zato so se obravnavali kot nezakonita pomoč.

⁽¹⁾ UL L 83, 27.3.1999, str. 1.

II. OPIS UPRAVIČENCA IN POSTOPKA PRESTRUKTURIRANJA

Upravičenec

- (7) Podjetje Odlewnia Śrem je začelo svojo proizvodno dejavnost leta 1968. Proizvaja predvsem lito železo za ladjedelniško industrijo. Postopek privatizacije podjetja se je začel leta 1999, ko je država prodala 85 % delnic podjetju CENTROZAP (44,9 %), banki BANK PEKAO (25,1 %) in zaposlenim (15 %). Eden od razlogov za poslabšanje položaja upravičenca je bil težak finančni položaj glavnega delničarja, podjetja CENTROZAP, ki je imelo v nekem obdobju v lasti 71,4 % delnic podjetja Odlewnia Śrem. Zdaj je lastnik podjetja Odlewnia Śrem podjetje PIOMA-ODLEWNIA, ki ima v lasti 85,1 % delnic. Po podatkih, ki so jih predložili poljski organi, je imelo podjetje Odlewnia Śrem na poljskem trgu litega železa 6–8 odstotni tržni delež. To podjetje ima sedež v regiji, ki je v skladu s členom 87(3)(a) Pogodbe ES upravičena do regionalne pomoči.

Nacionalni postopek

- (8) Postopek prestrukturiranja podjetja Odlewnia Śrem se je začel leta 2003. Prvi program prestrukturiranja je bil oblikovan leta 2004, odobril pa ga je predsednik Agencije za industrijski razvoj (ARP).
- (9) Po podatkih, ki so jih predložili poljski organi, je podjetje želelo izkoristiti priložnost, ki so jo omogočile spremembe Zakona z dne 30. oktobra 2002 o državni pomoči za podjetja s posebno pomembnostjo za trg dela, s katerimi se je razširil obseg odpisa javnopravnih obveznosti (poglavje 5a), čeprav določajo za podjetje dodatne zahteve, kot je opredelitev dela njegovega premoženja za prenos tega premoženja neodvisnemu operaterju. Operater je moral biti podjetje, ki je v celoti v lasti Agencije za industrijski razvoj ali države. Premoženjske koristi, ki jih operater pridobi s prodajo tega premoženja, so morale pokriti vsaj del javnopravnih obveznosti za podjetje, ki se prestrukturira, pri čemer se je moral preostanek odpisati, ko se je prestrukturiranje končalo. Rok za končanje postopka prestrukturiranja v skladu s poglavjem 5a Zakona z dne 19. marca 2006 je potekel 19. marca 2006, vendar operater premoženja ni prodal. Kljub temu je predsednik Agencije za industrijski razvoj v sklepu z dne 27. junija 2006 navedel, da se je prestrukturiranje končalo, ker je podjetje Odlewnia Śrem ponovno vzpostavilo svojo sposobnost preživetja, in da je bilo za dokončanje prestrukturiranja v celoti takrat potrebno le še soglasje Komisije za način plačila, ki podjetju omogoča, da svoje javnopravne obveznosti plača v obrokih. Po nezadovoljivem dokončanju prestrukturiranja v skladu s postopkom iz poglavja 5a je podjetje navezalo stike s svojimi petimi javnimi upniki in jih pozvalo, naj odložijo roke plačila za njegove obveznosti na podlagi bolj splošno uporabljenih določb davčne zakonodaje, ki je bila za njih manj ugodna kot ureditev iz poglavja 5a.

Prestrukturiranje

- (10) Po podatkih, ki so jih predložili poljski organi, znašajo stroški prestrukturiranja 43,6 milijona PLN. Stroški

finančnega prestrukturiranja znašajo približno 75 % skupnih stroškov prestrukturiranja, pri čemer so preostanek predvsem izdatki v zvezi s posodobitvijo infrastrukture podjetja.

- (11) Načrt prestrukturiranja obravnava predvsem posodobitev proizvodne enote in naložbe za izboljšanje kakovosti upravljanja podjetja (npr. z uvedbo računalniškega sistema SAP R/3 kot glavnega orodja informacijske tehnologije v podjetju Odlewnia Śrem).
- (12) Poleg tega zadeva velik del prestrukturiranja finančno prestrukturiranje, tj. predvsem način plačila javnopravnih obveznosti v obrokih in njihov odpis. Podjetje Odlewnia Śrem se je o delnem odpisu civilnopravnih obveznosti, ki izhajajo iz javnega prava, v znesku 1,4 milijona PLN z upniki dogovorilo v okviru sporazuma o poravnavi, podpisanem 17. maja 2005.
- (13) Podjetje je zmanjšalo tudi število zaposlenih s 1 776 leta 2002 na 1 457 leta 2005 in ni načrtovalo nadaljnega prestrukturiranja zaposlovanja. Vendar je Poljska predložila informacije, da so se zaradičasne opustitve uporabe kolektivne pogodbe podjetja znižali stroški zaposlovanja, ker podjetje začasno ni plačevalo prispevkov v sklad podjetja za socialna nadomestila.
- (14) Prestrukturiranje premoženja je vključevalo najem premoženja, ki ni povezano s proizvodnjo, kot so hotel (Ośrodek Wypoczynkowy v Ostrowiecznu) in drugi objekti za skupno ceno 0,4 milijona PLN. Prav tako je načrtovana nadaljnja prodaja premoženja, vrednega približno 2,6 milijona PLN, vendar še ni končana.
- (15) Pred sprožitvijo postopka iz člena 88(2) Pogodbe ES je bila Komisija obveščena, da je podjetje po letu 2003 poskušalo poiskati novega vlagatelja in da so poljski organi poudarjali pomembnost privatizacije za dolgoročno sposobnost preživetja podjetja. Poljska je obvestila Komisijo, da je bil cilj dosežen, saj je bilo 85,1 % delnic podjetja Odlewnia Śrem prodanih zasebnemu podjetju PIOMA-ODLEWNIA.
- (16) Podjetje Odlewnia Śrem je zmanjšalo svojo proizvodno zmogljivost s 57 000 ton litega železa na leto na 55 000 ton na leto in ne načrtuje nadaljnega zmanjšanja saj trdi, da bi to ogrozilo sposobnost preživetja podjetja. Poljska je predlagala dva nadomestna izravnalna ukrepa. Podjetje je najprej zmanjšalo proizvodnjo litega železa za industrijsko opremo za 50 % (s približno 11 000 ton na 5 500 ton). Poleg tega Poljska navaja, da podjetje ne bo več proizvajalo litega železa za vetrne elektrarne.

III. ODLOČITEV O SPROŽITVI POSTOPKA NA PODLAGI ČLENA 88(2) POGODBE ES

- (17) Komisija se je odločila za sprožitev uradnega postopka preiskave, ker je imela dvome glede združljivosti pomoči za prestrukturiranje s skupnim trgom. Dvomi so temeljili na štirih dejavnikih.
- (18) Najprej je imela Komisija dvome, ali je mogoče podjetje Odlewnia Śrem obravnavati kot „podjetje v težavah“ v smislu smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: smernice iz leta 2004), s čimer bi bilo upravičeno do pomoči za prestrukturiranje, saj je podjetje Odlewnia Śrem v letu 2005 dokazalo 3,9 milijona PLN čistega dobička.
- (19) Poleg tega je imela Komisija dvome, ali je bilo z načrtom za prestrukturiranje mogoče ponovno vzpostaviti dolgoročno sposobnost preživetja upravičenca, ker se zdi, da je bil njegov cilj odplačilo zapadlih dolgov in pokrivanje stroškov obratovanja ter da je imelo podjetje težave pri iskanju zasebnega vlagatelja.
- (20) Prav tako je imela Komisija dvome, ali je bila pomoč omejena na najnižji potreben znesek ter ali je bil lastni prispevek zadosten in največji možni, zlasti ker poljski organi niso zagotovili nobenih dejanskih načrtov privatizacije, v okviru katerih bi bil lastni prispevek znatno večji.

- (21) Nazadnje je imela Komisija dvome glede izravnalnih ukrepov, ker Poljska ni dokazala, da so bila zmanjšanja v proizvodnji iz uvodne izjave 16 dejansko izravnalni ukrepi in ne le rezultat zunanjih dejavnikov, kot je upad povpraševanja ali nesposobnost podjetja za konkuriranje na ustreznih trgih.

IV. PRIPOMBE STRANKE

- (22) Komisija je prejela le pripombe Poljske.

Pripombe poljskih organov

Spremembe v zvezi z ukrepi državne pomoči

- (23) Poljski organi so obvestili Komisijo o nekaterih spremembah v zvezi s pomočjo, dodeljeno po pristopu, ki bi morala zdaj znašati 24,2 milijona PLN. V spodnji tabeli so povzeti zneski državne pomoči za prestrukturiranje (pomoči, ki je že bila dodeljena, in načrtovane pomoči) podjetju Odlewnia Śrem, kot so jo priglasili poljski organi v svojih pripombah v zvezi s sprožitvijo postopka preiskave.
- (24) Skupna nominalna vrednost državne pomoči je 43,6 milijona PLN. Ti ukrepi zajemajo državno jamstvo, posojilo z ugodnimi pogoji, neposredna nepovratna sredstva, odloge plačila in odpise javnopravnih obveznosti. Natančen opis ukrepov državne pomoči je predstavljen v spodnji tabeli (ukrepi pomoči so prikazani na podlagi podatkov, ki so jih predložili poljski organi).

Tabela 1.

Že dodeljena državna pomoč

A	B	C	D	E	F
Št.	Predvideni datum sporazuma ali odločbe	Organ, ki dodeli pomoč	Oblika pomoči	Nominalna vrednost (PLN)	Znesek pomoči (PLN)
Državna pomoč, ki je bila dodeljena pred pristopom in ne velja po pristopu					
1	19.3.2004	Župan Śrema	Odpis obveznosti, ki izhajajo iz davka na nepremičnine (vključno z obrestmi), za obdobje od 1.3.2002 do 30.6.2002	738 748,02	738 748,02
2	19.3.2004	Župan Śrema	Odpis davčnih obveznosti	500 000,00	500 000,00
3	23.4.2004	Agencija za industrijski razvoj	Posojilo	4 000 000,00	4 000 000,00
4	28.4.2004	Agencija za industrijski razvoj	Kreditno jamstvo	14 000 000,00	14 000 000,00
5	30.4.2004	Župan Śrema	Odpis obresti od davčnih obveznosti	200 353,90	200 353,90
Skupaj				19 439 101,92	19 439 101,92

⁽¹⁾ UL C 244, 1.10.2004, str. 2.

A	B	C	D	E	F
Št.	Predvideni datum sporazuma ali odločbe	Organ, ki dodeli pomoč	Oblika pomoči	Nominalna vrednost (PLN)	Znesek pomoči (PLN)
Državna pomoč, dodeljena po pristopu					
6	20.5.2004	Ministrstvo za znanost in informacijsko tehnologijo	Nepovratna sredstva	435 000,00	352 350,00
7	09.5.2005	ZUS (Zavod za socialno zavarovanje)	Prispevki za socialno varnost se plačajo v obrokih (vključno z obrestmi)	5 385 415,31	134 585,81
8	17.10.2005	Provincialni organ	Odlog plačila	855 438,78	105 369,44
9	2. četrtina leta 2007	Provincialni organ	Okoljske dajatve za plačilo do 30.6.2003 se plačajo v obrokih	1 272 657,45	247 003,92
10	2. četrtina leta 2007	Provincialni organ	Obresti od okoljskih dajatev se plačajo v obrokih (zadeva zgornjo postavko)	692 185,03	126 365,78
11	2. četrtina leta 2007	Provincialni organ	Okoljske dajatve za plačilo do 30.6.2003 se plačajo v obrokih	422 946,34	51 018,68
12	2. četrtina leta 2007	Provincialni organ	Obresti od okoljskih dajatev se plačajo v obrokih (zadeva zgornjo postavko)	274 950,10	33 167,04
13	2. četrtina leta 2007	Državni sklad za rehabilitacijo invalidov (PFRON)	Prispevki za Državni sklad za rehabilitacijo invalidov (PFRON) za plačilo do 30.6.2003 se plačajo v obrokih	803 221,50	148 274,11
14	2. četrtina leta 2007	Državni sklad za rehabilitacijo invalidov (PFRON)	Odpis obresti od prispevkov za Državni sklad za rehabilitacijo invalidov (PFRON) za plačilo do 30.6.2003	421 085,20	421 085,20
15	2. četrtina leta 2007	Državni sklad za rehabilitacijo invalidov (PFRON)	Prispevki za Državni sklad za rehabilitacijo invalidov (PFRON) za obdobje od julija 2003 do januarja 2004 se plačajo v dvajsetih četrletnih obrokih	479 156,60	155 721,64

A	B	C	D	E	F
Št.	Predvideni datum sporazuma ali odločbe	Organ, ki dodeli pomoč	Oblika pomoči	Nominalna vrednost (PLN)	Znesek pomoči (PLN)
16	2. četrtina leta 2007	Državni sklad za rehabilitacijo invalidov (PFRON)	Odpis obresti od prispevkov za Državni sklad za rehabilitacijo invalidov (PFRON) za obdobje od julija 2003 do januarja 2004	38 392,87	38 392,87
17	2. četrtina leta 2007	Območni organ	Plačila za stalno pravico uporabe za plačilo do 30.6.2003 se plačajo v obrokih	263 496,00	34 701,67
18	2. četrtina leta 2007	Območni organ	Odpis obresti od plačil za stalno pravico uporabe za plačilo do 30.6.2003 (zadeva zgornjo postavko)	137 890,00	18 159,78
19	2. četrtina leta 2007	ZUS	Prispevki za socialno varnost za plačilo do 30.6.2003 se plačajo v obrokih	4 077 498,51	46 619,38
20	2. četrtina leta 2007	ZUS	Obresti od prispevkov za socialno varnost za plačilo do 30.6.2003 se plačajo v obrokih (zadeva zgornjo postavko)	2 306 780,00	26 341,18
21	2. četrtina leta 2007	ZUS	Prispevki za Sklad dela in Jamstveni sklad za zasluzke zaposlenih za plačilo do 30.6.2003 se plačajo v obrokih	1 275 873,09	28 618,42
22	2. četrtina leta 2007	ZUS	Obresti od prispevkov za Sklad dela in Jamstveni sklad za zasluzke zaposlenih za plačilo do 30.6.2003 se plačajo v obrokih (zadeva zgornjo postavko)	727 023,00	16 296,744
23	2. četrtina leta 2007	ZUS	Prispevki za socialno varnost za plačilo do 30.6.2003 se plačajo v obrokih	2 085 480,55	29 309,94

A	B	C	D	E	F
Št.	Predvideni datum sporazuma ali odločbe	Organ, ki dodeli pomoč	Oblika pomoči	Nominalna vrednost (PLN)	Znesek pomoči (PLN)
24	2. četrtina leta 2007	ZUS	Obresti od prispevkov za socialno varnost za plačilo do 30.6.2003 se plačajo v obrokih (zadeva zgornjo postavko)	1 100 260,00	15 463,36
25	2. četrtina leta 2007	ZUS	Odpis stroškov izvršitve, povezanih s prepoznanim plačevanjem prispevkov za socialno varnost, za plačilo do 30.6.2003	641 593,80	641 593,80
26	2. četrtina leta 2007	Nacionalni sklad za varstvo okolja in upravljanje z vodami (NFOSiGW)	Nepovratna sredstva	470 000,00	470 000,00
Državna pomoč, dodeljena po pristopu				24 166 344,12	3 140 438,76
Skupna dodeljena in načrtovana državna pomoč				43 605 446,04	22 579 540,68

Druga vprašanja, ki jih je izpostavila Poljska v svojih pripombah o sprožitvi postopka preiskave

- (25) Najprej so poljski organi v zvezi s sposobnostjo preživetja podjetja trdili, da je bilo prestrukturiranje uspešno, ker je podjetju Odlewnia Śrem uspelo poiskati zasebnega strateškega vlagatelja, ki bi prispeval potrebni kapital in podjetju omogočil ponovno pridobiti verodostojnost na trgu.
- (26) Poljska je prav tako poudarila, da je podjetje diverzificiralo svojo proizvodnjo, pri čemer se je osredotočilo na bolj zapletene izdelke z večjo dodano vrednostjo. Preusmeritev na proizvodnjo železnih odlitkov, težjih od 300 kg, je bila dobra poteza, ker so številni tekmeči proizvodnjo v tem segmentu trga opustili in tako podjetju Odlewnia Śrem omogočili, da postane dejavno tudi v tem segmentu trga.
- (27) Poljski organi so potrdili, da podjetje težav z likvidnostjo nima več in da so bile vse tekoče poslovne obveznosti poravnane pravočasno.
- (28) Poleg tega je Poljska trdila, da se lahko podjetje Odlewnia Śrem obravnava kot „podjetje v težavah“ v smislu smernic iz leta 2004 in da je zato upravičeno do pomoči za prestrukturiranje. Poljski organi so potrdili, da se je obdobje prestrukturiranja začelo leta 2003, ko je bilo podjetje dejansko v težavah. Dejstvo, da je imelo podjetje leta 2005 3,9 milijona PLN čistega dobička, je treba obravnavati kot znak, da je podjetje s procesom prestrukturiranja ponovno pridobilo sposobnost preživetja.
- (29) Poljska je prav tako zagotovila dodatne podatke o lastnem prispevku podjetja k skupnim stroškom prestrukturiranja.
- (30) Po podatkih, ki so jih predložili poljski organi, je upravičenec sam zagotovil znaten prispevek. Stroški prestrukturiranja so znašali skupno 43,6 milijona PLN, medtem ko se lahko viri sredstev za prestrukturiranje, ki se lahko uvrstijo med lastni prispevek k prestrukturiranju, ocenijo na 23,7 milijona PLN, pri čemer vključujejo kapital, ki ga je prispeval zasebni vlagatelj (16 milijonov PLN), prihodek od prodaje ali najema premoženja, ki sta že izvedena (0,4 milijona PLN), in prihranke zaradičasne opustitve uporabe kolektivne pogodbe podjetja (7,3 milijona PLN). Poljski organi trdijo, da so se zaradi zadevne opustitve uporabe kolektivne pogodbe zmanjšali stroški za zaslužke zaposlenih, ker je podjetje Odlewnia Śrem začasno oproščeno plačevanja prispevkov v sklad podjetja za socialna nadomestila. Ta sklad so prostovoljno ustanovili podjetje Odlewnia Śrem in sindikati, po zakonu pa ni potreben. Zato ne vključuje državnih sredstev. Poljski organi so pojasnili, da je bila odločitev sprejeta s soglasjem sindikatov, ki so se strinjali, da se zaposleni v podporo prestrukturiranju odrečejo delu zaslužka. Ukrep zato lahko velja za lastni prispevek podjetja.

- (31) Poleg tega je Poljska ponovno poudarila svoje stališče, da so lastni prispevki k stroškom prestrukturiranja tudi naslednji ukrepi:
- odpis in način plačila civilnopravnih obveznosti v znesku 2 milijona PLN v obrokih v okviru sporazuma o poravnavi, podpisanega z upniki podjetja Odlewnia Śrem,
 - komercialni krediti, ki so jih odobrili dobavitelji in podjetju Odlewnia Śrem omogočajo daljši rok plačila za material in storitve, kot je običajno, ter za katere Poljska ocenjuje, da so vredni 2,5 milijona PLN,
 - terjatve do strank, ocenjene na 9 milijonov PLN (izplačane z uvedbo krajših rokov plačila za stranke).
- (32) Nazadnje v zvezi z zahtevo za omejitev izkrivljanja konkurence poljski organi navajajo 50-odstotno zmanjšanje proizvodnje litega železa za industrijsko opremo v podjetju (s približno 11 000 ton na 5 500 ton). Dejstvo, da je podjetje ukinilo proizvodnjo litega železa za vetrne elektrarne, je treba obravnavati kot veljaven izravnalni ukrep.
- (33) Poljska trdi, da je povpraševanje po obeh vrstah izdelkov v zadnjih letih vedno večje, in pričakuje se, da se bo ta trend nadaljeval. Poljska je prav tako poudarila, da je podjetje Odlewnia Śrem tehnično zmožno proizvajati enake količine izdelkov kot pred prestrukturiranjem, vendar je sklenilo omejiti proizvodnjo litega železa za industrijsko opremo in v celoti ukiniti proizvodnjo litega železa za vetrne elektrarne. Zato se lahko po mnenju poljskih organov ti ukrepi obravnavajo kot izravnalni ukrepi.

OCENA UKREPOV POMOČI

Razvrstitev končnega izdelka podjetja Odlewnia Śrem

- (34) Komisija je morala preveriti, ali spada končni izdelek podjetja Odlewnia Śrem v jeklarski sektor, ker Komisija v skladu s svojim sporočilom o pomoči za reševanje in prestrukturiranje ter pomoči za zaprtje za jeklarski sektor ⁽¹⁾ „meni, da pomoč za reševanje in pomoč za prestrukturiranje za podjetja v težavah v jeklarskem sektorju, kot so določena v Prilogi B k večsektorskemu okviru, ni v skladu s skupnim trgovom“.
- (35) V Prilogi B k večsektorskemu okviru v zvezi z regionalno pomočjo za velike naložbene projekte ⁽²⁾ (večsektorski okvir), ki se je uporabljal, ko je bila pomoč dodeljena, je za izdelke, ki se obravnavajo za jeklo, navedena oznaka kombinirane nomenklature ⁽³⁾. Ti izdelki so
- navedeni v dveh poglavjih kombinirane nomenklature, tj. poglavju 72 („Železo in jeklo“) in poglavju 73 („Izdelki iz železa in jekla“).
- (36) V skladu s Prilogo B k večsektorskemu okviru se kot jeklo obravnavajo naslednji izdelki iz železa in jekla:
- piloti,
 - tirnice in pragovi,
 - brezšivne cevi in votli profili, brezšivni,
 - varjene jeklene ali železne cevi, katerih zunanji premer presega 406,4 mm.
- (37) Po podatkih, ki so jih predložili poljski organi, podjetje Odlewnia Śrem ne proizvaja nobenih od teh izdelkov. Poleg tega ne proizvaja nobenega od izdelkov, navedenih v poglavju 72 pod naslovom „Železo in jeklo“, vendar uporablja te izdelke, npr. grodelj, kot surovino za svojo proizvodnjo.
- (38) Proizvaja specifične, napredne končne izdelke, ki so v kombinirani nomenklaturi razvrščeni pod tarifno številko KN 7325 „Drugi liti izdelki iz železa ali jekla“, in ustrezne tarifne podštevilke, kot je 7325 10 „iz netemperanega litega železa“ in 7325 99 10 „iz temperanega litega železa“.
- (39) Ti izdelki iz železa in jekla v Prilogi B k večsektorskemu okviru niso razvrščeni med jeklo.
- (40) To pomeni, da pomoč za prestrukturiranje podjetju Odlewnia Śrem na prvi pogled ni prepovedana, pri čemer mora združljivost takšne pomoči oceniti Komisija v skladu z veljavnimi smernicami Skupnosti iz leta 2004.

Pristojnost Komisije

- (41) Ker so se nekateri dogodki, ki so pomembni za to zadevo, zgodili pred pristopom Poljske k Evropski uniji 1. maja 2004, mora Komisija najprej ugotoviti, ali je pristojna za ukrepanje v zvezi z zadevnimi ukrepi.
- (42) Ukrepov pomoči, ki so začeli veljati pred pristopom in ne veljajo po pristopu, Komisija ne more preveriti v skladu s tako imenovanim postopkom začasnega mehanizma iz točke 3 Priloge IV k Pristopni pogodbi ali v skladu s postopki iz člena 88 Pogodbe ES. Pristopna pogodba in Pogodba ES ne zahtevata od Komisije, da prouči te ukrepe, niti je za to ne pooblašča.

⁽¹⁾ UL C 70, 19.3.2002, str. 21.

⁽²⁾ UL C 70, 19.3.2002, str. 8.

⁽³⁾ UL L 279, 23.10.2001, str. 1.

(43) Vendar je jasno, da bi bili ukrepi, ki začnejo veljati po pristopu, nova pomoč, pri čemer bi bila za te ukrepe v skladu s postopkom iz člena 88 Pogodbe ES pristojna Komisija. Za ugotavljanje, kdaj je začel veljati nek ukrep, je ustrezno merilo pravno zavezujoč akt, v skladu s katerim so pristojni nacionalni organi sprejeli obveznost v zvezi z dodelitvijo pomoči ⁽¹⁾.

(44) Posamezni ukrepi pomoči se ne obravnavajo kot ukrepi, veljavni po pristopu, če se poznajo natančne ekonomske razmere države v obdobju, ko je bila dodeljena pomoč.

(45) Po podatkih, ki jih je predložila Poljska, je lahko Komisija opredelila tiste ukrepe, ki so bili odobreni pred pristopom in ne veljajo po njem. Navedeni so v prvem delu tabele 1 in znašajo 19,4 milijona PLN. Ugotovilo se je, da ostali ukrepi niso bili odobreni pred pristopom. Zato se ukrepi v znesku 24,2 milijona PLN obravnavajo kot ukrepi, odobreni po pristopu, kot je razloženo v uvodni izjavi 23.

DRŽAVNA POMOČ V SMISLU ČLENA 87(1) POGODBE ES

(46) V skladu s členom 87(1) Pogodbe ES je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga in ki vpliva na trgovino med državami članicami, nezdružljiva s skupnim trgom.

(47) Priglašeni jamstvo, posojilo, nepovratna sredstva, odpisi, odlogi in način plačila javnopravnih obveznosti v obdobjih vključujejo uporabo državnih sredstev. Poleg tega imajo podjetja zaradi njih prednosti, ker z njimi zmanjšujejo svoje stroške. Podjetje Odlewnia Śrem kot podjetje v težavah ne bi pridobilo takšnih finančnih sredstev pod enakimi pogoji na trgu. Ta prednost zato izkrivlja konkurenco.

(48) Država se je bila pripravljena odreči dohodkom od davkov in dolgovanjih okoljskih dajatev ter z zagotavljanjem subvencij in jamstev omogočiti prednost podjetja pred njegovimi tekmeci. Dokazov, da so poljski organi delovali kot tržni upniki, ni bilo, prav tako v svoji priglasitvi pomoči niso priznali obstoja državne pomoči.

(49) Upravičenec je dejaven na trgu litega železa in izvažajo svoje izdelke v druge države članice EU. Merilo v zvezi z vplivanjem na trgovanje v Skupnosti je zato izpolnjeno.

(50) Ukrepi, ki niso bili odobreni pred pristopom in ki zadevajo novo pomoč, so se zato obravnavali kot državna pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Tega poljski organi ne izpodbijajo.

Združljivost pomoči s skupnim trgom: odstopanje v skladu s členom 87(3) Pogodbe ES

(51) Odstopanja iz člena 87(2) Pogodbe ES se v tej zadevi ne uporabljajo. Ker je osnovni cilj pomoči ponovno vzpostaviti dolgoročno sposobnost preživetja podjetja, se lahko v zvezi z odstopanji iz člena 87(3) Pogodbe ES uporabi samo odstopanje iz člena 87(3)(c), ki državo članico pooblašča za spodbujanje razvoja nekaterih gospodarskih dejavnosti z dodeljevanjem državne pomoči, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

Veljavna pravna podlaga

(52) Komisija je ocenila ukrepe, ki so nova pomoč, in celotni načrt prestrukturiranja v skladu z veljavnimi smernicami za reševanje in prestrukturiranje. Sedanje smernice Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (smernice iz leta 2004) so začele veljati 10. oktobra 2004.

(53) Kot je navedeno že v odločitvi Komisije o sprožitvi uradnega postopka preiskave, je treba prestrukturiranje obravnavati kot celoto, da se oceni združljivosti nove pomoči za prestrukturiranje s skupnim trgom. Poleg nove pomoči je treba upoštevati tudi vse druge ukrepe pomoči, da se ugotovi, ali bo načrt prispeval k ponovni vzpostavitvi sposobnosti preživetja in ali je pomoč omejena na najnižji potrebni znesek, ter da se določijo ustrezni izravnalni ukrepi.

Upravičenost podjetja

(54) Ker je podjetje Odlewnia Śrem v letu 2005 dokazalo 3,9 milijona PLN čistega dobička, je imela Komisija dvome, ali se lahko to podjetje obravnava kot „podjetje v težavah“ v smislu smernic iz leta 2004 in ali je tako upravičeno do pomoči za prestrukturiranje. Ti dvomi so bili povezani s pomanjkanjem informacij na začetku obdobja prestrukturiranja. To je pomenilo, da Komisija ni natančno vedela, za katero časovno obdobje je treba izvesti oceno upravičenosti. Poljska je jasno navedla, da se je obdobje prestrukturiranja začelo leta 2003, zato je treba čisti dobiček podjetja Odlewnia Śrem v letu 2005 obravnavati kot znak, da se je med prestrukturiranjem ponovno vzpostavila sposobnost preživetja.

⁽¹⁾ Sodba Sodišča prve stopnje v zadevi *Fleuren Compost proti Komisiji* [2004], T-109/01, ZOdl, str. II-127, točka 74.

(55) Komisija je zadovoljna, da je bilo to podjetje na začetku prestrukturiranja leta 2003 podjetje v težavah v smislu točke 9 in naslednjih točk v smernicah iz leta 2004 ter je zato upravičeno do pomoči za prestrukturiranje.

Ponovna vzpostavitev sposobnosti preživetja

(56) Smernice iz leta 2004 navajajo, da mora „načrt za prestrukturiranje, katerega trajanje mora biti čim krajše, obnoviti dolgoročno sposobnost preživetja podjetja v smiselnem časovnem okviru in na podlagi realističnih predvidevanj prihodnjih pogojev poslovanja. [...] Izboljšanje sposobnosti preživetja mora biti v glavnem posledica notranjih ukrepov [...]“.

(57) Najbolj ključna težava podjetja Odlewnia Śrem je njegova visoka zadolženost. Komisija ugotavlja, da je bil načrt finančnega prestrukturiranja končan.

(58) Podjetje težav z likvidnostjo nima več in vse tekoče poslovne obveznosti so poravnane pravočasno.

(59) Komisija je v svoji odločitvi o sprožitvi postopka preiskave izrazila dvome, ali je bilo prestrukturiranje predvsem finančno in ali so bili vidiki industrijskega prestrukturiranja zadostni. Poljski organi so v pripombah po odločitvi za sprožitev postopka zagotovili zadostne dokaze, da sta bili posodobitev opreme in preusmeritev proizvodnje obravnavani zadostno.

(60) Komisija je v odločitvi o sprožitvi postopka izrazila dvome v zvezi možnostjo iskanja zasebnega vlagatelja. Vendar je podjetju Odlewnia Śrem uspelo prepričati zasebno podjetje, da je vložilo sredstva v zadevno podjetje, s čimer si je to zagotovilo večjo verodostojnost na trgu.

(61) Večina kazalnikov finančne analize kaže, da je podjetje po prestrukturiranju v boljšem položaju zaradi večje likvidnosti, plačilne sposobnosti in dobičkonosnosti.

(62) Na podlagi teh elementov Komisija ugotavlja, da so dvomi, ali je načrt za ponovno vzpostavitev sposobnosti preživetja ustrezen, odpravljeni.

Izogibanje neupravičenemu izkrivljanju konkurence

(63) Komisija je imela dvome, ali je priglašena pomoč za prestrukturiranje neupravičeno izkrivljala konkurenco. Poljska je morala dokazati, da sta bila 50-odstotno zmanjšanje proizvodnje litega železa za industrijsko

opremo in ukinitvev proizvodnje litega železa za vetrne elektrarne dejansko izravnalna ukrepa in ne le rezultat zunanjih dejavnikov, kot sta manjše povpraševanje ali nezmožnost konkuriranja na trgu, ter da zato nista bila potrebna za ponovno vzpostavitev sposobnosti preživetja.

(64) Kot je dokazala Poljska, zagotavljata oba izdelka dobre možnosti za dobičkonosnost. Poljska je prav tako dokazala, da je podjetje Odlewnia Śrem tehnično zmožno proizvajati enake količine izdelkov kot pred prestrukturiranjem. Poljska je sprejela obveznost, da bo omejila proizvodnjo litega železa za industrijsko opremo na 50 % svoje prvotne proizvodnje in v celoti ukinila proizvodnjo litega železa za vetrne elektrarne. Komisija zato meni, da se ti ukrepi lahko obravnavajo kot izravnalni ukrepi in da niso le ukrepi, potrebni za ponovno vzpostavitev sposobnosti preživetja podjetja.

Pomoč, omejena na najmanjši znesek

(65) Poljski organi so predložili veliko natančnih podatkov o zneskih, ki se obravnavajo kot lastni prispevki upravičenca k stroškom prestrukturiranja.

(66) Komisiji ni treba sprejeti stališča, ali se lahko ukrepi iz uvodne izjave 31 obravnavajo kot lastni prispevek k prestrukturiranju, vendar meni, da se lahko sredstva iz uvodne izjave 30 obravnavajo kot lastni prispevek.

(67) To pomeni, da se lahko 23,7 milijona PLN v zvezi z viri financiranja za prestrukturiranje obravnava kot prispevek k prestrukturiranju iz lastnih sredstev upravičenca ali zunanjih sredstev brez državne pomoči. Skupni stroški prestrukturiranja, vključno s stroški, ki so nastali pred pristopom, so znašali 43,6 milijona PLN. Lastni prispevek podjetja Odlewnia Śrem k skupnim stroškom prestrukturiranja znaša zato 54 %.

(68) Smernice iz leta 2004 določajo, da je najnižja raven lastnega prispevka k stroškom prestrukturiranja 50 %. Komisija zato ugotavlja, da je lastni prispevek znaten in da je pomoč glede na predložene podatke omejena na najmanjši potrebni znesek.

(69) Poleg tega ima upravičenec do pomoči sedež v mestu Stalowa Wola, tj. v regiji, ki je v skladu s členom 87(3)(a) Pogodbe ES upravičena do pomoči. To je dodaten dejavnik, ki se izrecno obravnava kot dokaz za združljivost pomoči (glej točko 56 smernic iz leta 2004).

SKLEPNE UGOTOVITVE

Člen 2

(70) Komisija ugotavlja, da je Poljska nezakonito dodeljevala zadevno pomoč in s tem kršila člen 88(3) Pogodbe ES. Vendar Komisija ugotavlja, da je državna pomoč združljiva s skupnim trgom –

Ta odločba je naslovljena na Republiko Poljsko.

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

V Bruslju, 10. decembra 2008

Člen 1

Državna pomoč v skupnem znesku 43,6 milijona PLN, ki jo je Poljska dodelila podjetju Odlewnia Śrem, je v skladu s členom 87(3)(c) Pogodbe ES združljiva s skupnim trgom.

Za Komisijo
Neelie KROES
Članica Komisije